

Een speciaal team gaat gemeenten helpen overlast van jonge Marokkanen te bestrijden. In Gouda wil de politie zelfs kinderen vervolgen. Het kan anders. Zoals in Dordrecht. En in Enschede.

De buurtvaders in Wielwijk, Dordrecht. Foto NRC Handelsblad, Rien Zilvold

Een rotjoch bestrijd je met een netwerk

Door onze redacteur
SHEILA KAMERMAN

Mustafa Margoum gaat na de moskee nooit rechtstreeks naar huis. Hij loopt langs de plekken waarvan hij weet dat de jongens er graag komen. Dat bankje op het plein, de voetbalkooi, het park. En als hij ze ziet staan, maakt hij een praatje.

Laatst nog. Een dame uit de flat belt, rond tien uur 's avonds. „Ze staan er weer”, fluistert ze door de telefoon. „Doen ze wat”, vraagt Margoum. Dat niet, maar ze maken veel kabaal. Tien minuten later wandelt Margoum langs het groepje jongens. Hij zegt niets over de dame. Hij kletst wat over school en het voetbaltoernooi. Dan vraagt hij: „Jongens, zouden jullie wat verderop willen gaan staan?” Dat doen ze.

Mustafa Margoum is buurtvader in Wielwijk, Dordrecht. Sinds drie jaar bestaat de buurtvadergroep, zo'n 20, 25 vaders. De overlast van vooral Marokkaanse jongens is fors verminderd. Drie jaar geleden lagen er bij het tweeweke lijks wijkoverleg gemiddeld 34 klachten van buurtbewoners. Nu zijn er bijna geen klachten meer.

Marokkaanse jongens zijn regelmatig nieuws. In Gouda, Ede, Nijmegen, Amsterdam ontstond ophef over overlast gevende en criminele jongeren. Deze week installeerde minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken, PvdA) een team deskundigen dat gemeenten een tijdje kunnen inroepen als ze kampen met overlast door Marokkaans-Nederlandse jongeren. Gemeenten willen ook harder ingrij-

‘Jongens, zouden jullie wat verderop willen gaan staan?’

Buurtvader Mustafa Margoum

pen. In Gouda bepleitte de politiechef vervolging van jongens onder de 12 jaar.

Gaat het werken? Nee, zegt Lahousinne Ait Chitt, adviseur bij CMO-Stimuland, centrum voor maatschappelijke ontwikkelingen Zuid-Holland. „Je moet de Marokkanen er zelf bij betrekken. Iedereen vraagt zich af wanneer de Marokkaanse gemeenschap zelf verantwoordelijkheid

neemt. Maar ze komen niet vanzelf. We moeten vragen om medewerking van sleutelfiguren in de gemeenschap. Van mensen die respect genieten.”

In Wielwijk is dat sinds drie jaar senior opbouwwerker Driss Tabghi (59). Als Tabghi – flinke buik, goudkleurig horloge – door de wijk wandelt, houden de buurtbewoners op met schoffelen. Autochtone dames stralen als hij langs komt. „Het is de afgelopen jaren zo opgeknapt in de wijk”, zegt een vrouw die in korte broek onkruid wiedt. „Ik wilde verhuizen, maar nu blijf ik. Al blijven er wensen.” Ze kijkt misprijzend naar de tuin van de burens, waar het onkruid kniehoog staat. „Daar gaan we ook wat aan doen”, roept Tabghi. Even later maakt hij een praatje met een Marokkaanse vrouw.

Marokkaanse ouders zijn niet gewend hun kinderen ook op straat in de gaten te houden, zegt Tabghi. „In Marokko houdt iedereen elkaar in de gaten. Ze weten inmiddels best dat het hier niet zo gaat. Maar ze weten niet hoe zij het anders moeten doen. De jongens maken gebruik van de leemte in het ouderlijk gezag.”

Driss Tabghi begon drie jaar ge-

leden, samen met Ait Chitt, van onderop, zegt hij in het wijkcentrum, midden op het Admiraalplein in Wielwijk. In de keukens bereiden Marokkaanse moeders een grote pan couscous. Tabghi zocht de ouders van rondhangende jongens thuis op, won hun vertrouwen, vroeg hulp. Ook bij andere vooraanstaande figuren in de wijk ging hij op bezoek. De imam bijvoorbeeld. Hij nodigde de moeders apart uit in het wijkgebouw – anders zouden alleen de vaders zijn gekomen. Hij had snel door welke mensen respect genieten in de gemeenschap. Zijn er problemen, dan worden die sleutelfiguren ingeschakeld, niet de politie.

Ait Chitt: „Overlast kunnen we zo zelf aanpakken. Er zijn keurige Marokkaanse ouders die een zoon niet in de hand hebben. Daarvoor schamen ze zich diep. Ze moeten natuurlijk vragen ‘waar heb je die schoenen vandaan’, als hun kind geen geld heeft en wel met nieuwe schoenen thuiskomt. Maar het is veel beter als een Marokkaanse buurtman daar eens subtiel op wijst, dan dat de politie voor de deur staat. In het zwembad is het gedaan met geklier en geklooi als er één Marokkaanse vader rond-

loopt. Echt. En mocht het dan toch uit de hand lopen, dan belt hij tien andere vaders. Moet jij opletten hoe snel het rustig is.”

Er moet al contact zijn, zegt Tabghi, tussen de Marokkanen in de wijk en de politie als er nog niets aan de hand is. „Dan werkt dat preventief. Gaat het echt om crimineel gedrag – diefstal, vernieling, geweld – dan is dat een taak voor de politie en natuurlijk niet

‘Iemand moet het trekken, anders zakt het in’
Opbouwwerker Driss Tabghi

voor Marokkanen uit de wijk.”

In Dordrecht werd dit netwerkmodel al achttien jaar geleden geïntroduceerd. Nico den Toom kwam er in 1998 bij, als vakadviseur etnische minderheden bij de politie Zuid-Holland-Zuid. Nu is hij chef wijkpolitie. Aan Nico den Toom zie je dat hij politiemans is, ook als hij in burgerkleding loopt. Hij draagt een mosterdgele broek en een geruit overhemd met korte

mouwen. Een vriendelijk gezicht, maar er valt niet met hem te spotten. Als een Marokkaanse jongen een middelvinger naar hem opsteekt, tolereert hij dat niet. „Dát doen we hier gewoon niet.”

Nico den Toom gebruikte zijn lijst met telefoonnummers van prominente Marokkanen regelmatig. Zoals die keer in 1998, toen rellen in Amsterdam over dreigden te slaan naar Dordrecht. Den Toom riep de hulp van enkele Marokkanen met aanzien in, die de vaders benaderden. De vaders beloofden hun zonen uit de binnenstad te houden op die bewuste avond. De politie stond paraat maar uiteindelijk bleef het rustig.

Lahousinne Ait Chitt introduceerde de methode (‘Inzicht’) ook in Gorinchem, Utrecht, Amersfoort en Leuwarden en schreef twee handleidingen. Voorwaarde is dat de gemeente erin gelooft en wat geld vrijmaakt. „Kleine bedragen, bijvoorbeeld voor een studiedag of een cursus sociale vaardigheden voor de buurtvadergroep. Of een goeie ruimte om elkaar te ontmoeten. Of mobiele telefoons waarop het netwerk elkaar kan bellen. Veel goedkoper dan al die dure bureaus die analyses maken van het Marokkanenprobleem.”

Daarnaast moet iemand het vertrouwen van alle partijen hebben, zoals Tabghi. „Iemand moet het trekken, anders zakt het in.” Dat gebeurde in Dordrecht en Gorinchem; de overlast nam direct toe.

Wordt in Gouda de Marokkaanse gemeenschap ingezet? Rachid Tighadouni van centrum Ren M organiseert activiteiten voor onder meer Marokkaanse Nederlanders in Gouda-Oost. „De gemeente investeerde behoorlijk in het welzijnswerk”, zegt hij, „maar er zijn nog steeds problemen.” Hoe dat komt? „Als een buurthuis om vijf uur dicht gaat, worden de vervelende jochies net wakker. Die leven 's avonds en 's nachts. Dan kan je veel beter de vader en de moeders motiveren mee te doen. Als je die mee hebt, dan zijn ze 24 uur per etmaal beschikbaar.”

Over de harde aanpak die Gouda nu propageert, heeft hij grote twijfels. „Die jongens vervelen zich en spelen graag een kat-en-muisspelletje met de politie. Nu krijgen overlast gevende jongeren een kaartje in de bus met daarop de tekst: ‘We houden je in de gaten’.”

Rachid: „Als je problemen wilt, dan moet je dát doen.”